

Att förebygga vårdrelaterade infektioner

– vikten av en god ledning, organisation och struktur

Ett systematiskt arbete inom hälso- och sjukvården kan förebygga vårdrelaterade infektioner och på så sätt minska dödsfall, lidande och onödiga kostnader. Det visar en systematisk litteraturöversikt av Walter Zingg och hans kollegor.

I litteraturöversikten presenterar författarna tio viktiga områden för att förebygga vårdrelaterade infektioner på sjukhus, se faktaruta. Översikten visar bland annat att en effektiv organisation på akutsjukhus bör omfatta hygien-sjuksköterskor och hygienläkare som erbjuds stöd från mikrobiologiska laboratorier och stöd för datahantering. Beläggningen och bemanningen bör övervakas så att sjukhusets kapacitet inte överskrids och inhyrda sjuksköterskor bör användas i så liten utsträckning som möjligt.

Enligt författarna är det också viktigt att övervaka vårdrelaterade infektioner och göra regelbundna och standardiserade revisioner vars resultat återförs till både arbetsgruppen och ledningen. För att implementera vårdhygieniska åtgärder bör flera olika angreppssätt användas, bland annat arbete i multimodala tvärprofessionella program, grupp- och uppgiftsorienterad träning samt lansering av förebilder.

En god säkerhetskultur inom organisationen är en viktig faktor när det gäller att förebygga vårdrelaterade infektioner. För att utveckla en sådan kultur behövs ledningens stöd och engagemang, samarbete mellan olika professioner, samt utbildning och personlig återkoppling.

I översikten ges exempel på bristande implementering av riktlinjer för handhygien och inläggning av centrala venkatetrar (CVK). Dessa problem kan enligt författarna hanteras med hjälp av synliga och välplacerade handdesinfektionsbehållare, anpassade set för inläggning av CVK samt test av kunskap och färdigheter.

BAKGRUND OCH METOD I ett första steg identifierade forskarna viktiga faktorer i organisationen av effektiva infektionsförebyggande program på sjukhus. I nästa steg bedömdes faktorernas implementering och användbarhet inom EU. Forskarna identifierade 48 079 vetenskapliga artiklar, varav 92 uppfyllde de uppställda relevans- och kvalitetskraven. Utifrån dessa 92 studier har författarna identifierat tio viktiga faktorer med tillhörande indikatorer.

FAKTORER OCH INDIKATORER FÖR ATT FÖREBYGGA VÅRDRELATERADE INFEKTIONER PÅ SJUKHUS

Faktorer	Indikatorer
Organisation på sjukhusnivå	Regelbundna genomgångar av övervakningsdata, bemanning, mål och budget, förekomst av preventionsprogram
Beläggning, bemanning och arbetsbelastning	Regelbundna uppskattningar av beläggning, patientnära personal och inhyrda sjuksköterskor
Material, utrustning och ergonomi	Regelbundna revisioner
Tillämpning av riktlinjer	Regelbundna genomgångar av tillgång till riktlinjer
Utbildning och träning	Regelbundna genomgångar av undervisning om riktlinjer
Revisioner	Antal genomförda revisioner, kontroll mot lokala och nationella riktlinjer
Övervakning och återkoppling	Antal avdelningar där övervakning och återkoppling förekommer
Multimodala, tvärprofessionella program som inkluderar beteendeförändring	Förekomst av sådana program
Förebilder i programmen	Förekomst av sådana förebilder
Organisationskultur	Enkät om arbetstillfredsställelse, frånvaro och sjukhusets krisberedskap

REFERENS Zingg W, Holmes A, Dettenkofer M, Goetting T, Secci F, Clack L, et al. Hospital organisation, management, and structure for prevention of health-care-associated infection: a systematic review and expert consensus. *Lancet Infect Dis.* 2015;15(2):212-24.

MÅLGRUPP Detta blad riktar sig till hygienläkare, hygien-sjuksköterskor, beslutsfattare och andra inom hälso- och sjukvården som arbetar med vårdhygien och smittskyddsfrågor.